

(המשך מעמוד 7)

תגברתי היה לעבוד עם העם שלי פוליטית וחברתית.

● הצטרפתי לאיזושהו גוף או אירי גוף?

הצטרפתי לתנועה הלאומית הפלסטינית ולקחתי חלק בפעילויות בתוך המחנות. זה לא היה רק בניירות, זה היה בכל לבנו.

● איפה היית בזמן הפלישה הישראלית ללבנון?

הייתי בבירות. הייתי שם גם כזמן הטבח בצנזרה ובשאתילה. אני הייתי בין הראשונים שנכנסו למחנות אחרי הטבח, כי חברים באו וסיפרו לי מה קורה שם לפני שזה פורסם בעולם.

בירות היתה אז לגמרי בשליטת הישראליים, והיה קשה מאוד להסתובב בתוך העיר. הלכתי כיתה עם הסופר ז'אן ז'אנה. נכנסנו למחנה וראינו כל מה שנשאר מהגוויית. מיד רצתי וקראתי לעיתונות, למעט השגרירים שנשארו במערכיבירות, שיבואו לראות, שינסו לעשות משהו ניכס לזה.

● ראית שם חיילים ישראלים?

בוודאי, הם הקיפו את המחנות, הם היו בכל מקום.

● וזו היתה פעם ראשונה שראית ישראלים?

פעם ראשונה שראיתי חיילים ישראלים.

● מדוע אין נשים בהנהגת אשׂיף?

אנחנו רחוקים מלתפור את בעיית הנשים בפוליטיקה. בתוך החברה מקומן של הנשים הרבה יותר מהותי ממה שזה מתבטא ומשתקף בהנהגה.

● בוועד הפועל אין אף אשה אחת, מה אחוז הנשים במועצה הלאומית?

לצערי אחוז נמוך מאוד, פחות מ-10 אחוזים.

● את, באופן אישי, מרגישה שמתייחסים אליך כמו שמתייחסים לגברים?

לא.

● באיזה מובן?

מתייחסים אלי ככבוד. מתייחסים ככבוד רב בעיקר לנשים שהיו מעורבות והיו חלק מהתנועה הלאומית מתחילתה. יש גם הרבה כבוד לאמהות ולנשים משטחים הכבושים.

כבוד זה לא מה שחסר. מה שחסר זה כוח. הכוח אינו מתחלק עם הנשים, וזה מתסכל.

● את מרגישה שלא סומכים עליך?

לא. אלא שבכל החברה הערבית הנשים עדיין לא לגמרי משתחררות.

● אבל הפלסטינים, בניגוד לחברי רות ערביות אחרות, הם חברה דמוקרטית.

נכון, אבל אנחנו עדיין לא מדינה דמוקרטית. עדיין חסר להן הייצוג והכוח כמוסדות.

הנשים הן מאוד פעילות, והן אחראיות לדברים רבים, גם בגולה וגם בפלסטין. כשאתה נודד כל שנתיים ממקום למקום, מתל אלזעטר לשאתילה ומשאתילה לחוניס וכו', איך אפשר להקדיש זמן ולחשוב על אחוז הנשים באירגונים השונים?

אבל עכשיו, בגלל הניסיון, הנשים מבינות שהן לא צריכות לחכות עד שהמדינה תיוולד כדי לקבל את זכויותיהן וקומן במוסדות.

אלא שהן יכולות להתחיל בזה עכשיו. וזה נכון לגבי הנשים בגולה ולגבי הנשים בתוך השטחים הכבושים.

● את חושבת שתרצי להיות פוליטיקאית פעילה, כאשר תקום המדינה הפלסטינית?

אני חושבת שארצה לעבוד במשהו יצירתי, שיכנה את החברה החדשה. זה אתגר גדול.

אני חושבת שהניסיון של הפלסטינים כאומה הוא מאוד יחודי, ואני חושבת שהניסיון הזה יכול לאפשר להם ליצור מדינה מיוחדת, או צורה של מימשל עצמי שלה דומה לשום דבר אחר. אבל צריך להבין שאנחנו לא מחוסנים מעטויות ומשגיאות.

מכל החברות הערביות שאני מכירה, החברה הפלסטינית היא הדינמית ביותר, אולי משום שעדיין אין לה מדינה, ושהיא עדיין תנועה לאומית.

בקירוב בין שתי המדינות, לא בעצירת הסחף בעד אשׂף.

● שגרירות ישראל במדריד לא יצאה בהצהרה נגד הכינוס שנערך בטולדו?

את חושבת שאני צריך לקום ולהגיב כמיוחד שהכינוס התיקשורתי כאן, בספרד, לכינוס היה כמעט אפסי. ואני הרי לא צוות תגובות, אני לא קם בכל בוקר ונתן הצהרה.

● לא קורה לך שאתה מוזמן להשתתף באירועים שונים שבהם נוכח גם נציג של אשׂיף?

בוודאי שקורה. וזמנה אתה עושה, אתה מחרים אירועים כאלה?

לא, אני הולך. אני לא חושב שאני צריך לא ללכת לאירועים בגלל שגריר אשׂף.

● אתה מכיר את שגריר אשׂיף בספרד?

בואי נגיד שמעולם לא הוצגו כראוי. בסך הכל צריך להכניס את הדברים לפורפורציות ובחנות.

אם יש אירועים שהספרדים יוזמים ושאליהם מחמנים גם נציגי אשׂף, אני לא יכול להכתיב לספרדים את מה להזמין.

● אתה באיש מישדר לחוניס, מתבקש לעשות משהו בכיוון זה כדי לנסות ולעצור את כניסתו של אשׂיף לפורזומים אירועים?

אני לא פועל כדי למנוע. אני פועל באופן פוויטיבי. אני מציג עמדות, מציג פרויקטים משותפים של תרבות, תירות. העבודה שלי פה היא קצבכיים מתמשך של עשיית דברים.

תעמולה

"ידיעות" לעם

Advertisement for 'Yediot' newspaper, featuring a large graphic of a newspaper page and contact information.

"ידיעות", מודעה עצמית, הצפן הלאומי

כמו מצפן מדויק, מצליח העיתון של המדינה להציג תחומה, להקשיב, להריח ולקבוע בדיוק היכן עובר קריהאמצע הפוליטי שלנו. החושים הממודרים מאפשרים לעיתון לא להחליק את התהום המסכנת את תפוצת 600 בלדיגליות ולפיה השבוע שלו.

ידיעות אחרונות מודעה את הלך המפרשת קו 300. עורך חדשות, אז עיתון צעיר ונמרץ, לא הכניס למערכת שיקוליו את האווירה הלאומית המתלהמת, ופירסם, תוך עקיפת הצנזורה, את תמונתו של המחבל החי. המערכת לא הסתפקה בפירסום, ואף ניתלה מילהמה למען ועדתחקירה.

הפירסום פגע קשות בתפוצת חדשות ובתרמיתו. עד היום מנסים עמוס שוקן ויוסי קליין להחזיר לעיתון ניהוח ימני מתקן. חגי סגל וליפשיץ מתקשים לעמוד במשימה.

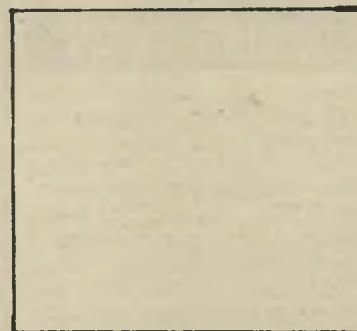
כדי לשמור על מהוגנות, מקפיד העורך הראשי של ידיעות, רב יודקובסקי, לעצור את כתביו ועורכיו לפני כל סטייה. פרצופי ורקי האנבים היהודיים מאשקלון הוותרו כפס שחור — ולא מפני שהיו מכוערים. ידיעות, באמצעות הפס, הביע את עמדת המערכת, המוכנה להעניק הגנה לזורקים. עמדה לאר מית עם הרבה הגנה וגאווה. גם פסילת הקאר ריקטורה של דידי מנוסי אופיינית לאווירה המגדרת עלידי עובדי העיתון, כמצב שבו לא כדאי לעשות גלים. ידיעות אחרונות מייצג את המרכז, ולרעת עורכיו בזה כוחו.

פעם, כשלשמאל היתה עדיין הילה מושכת, התפאר ברף הארום שלו. היום, כשהוא רוצה להציג את עצמו בחוץ, הוא בוחר להכביל רווקא מגמות אחרות.

במודעת פירסומת עצמית, המופיעה השבוע, מציין ידיעות את תפוצתו וכוחו הפירסומי. במודעה מופיע עמוד מהעיתון, עמוד שכתורתו (אכן כאותיות מוקטנות) כשהשמאל מפנה את השכל. הטכסט, למי שטרחה לקרוא את האותיות הקטנות, עוסק בהתקפה על יוסי רידי. בשבוע שבו התרחש פיצוץ האוטובוס, זו ללא צפם מודעה מוכרת. ידיעות לא בחר להציג עצמו בטכסט רכרי לותי, בידיעה פוליטית חשובה, או כסקופ. הוא בחר בטכסט התקפה על השמאל ועל שרירי כדי להציג את תרמיתו הישמית והלאומית. בידיעות הבחינו היטב לאן נושבת הרוח הלאומית. אני לא מאמין שהבחירה הזו נעשתה

שמואל שמרטוב

דוח סיכום פשוט

מי נתן את ההוראה?

חמי גרם (תל אביב), מוסף ידיעות אחרונות, יום השישי, 17.8.89. מתימרת לשרטט מרח"מ מצב (ככה, לפחות, מכנה את זה העורך), אודות הסתבכותם של יעקב ברי נע, ראובן יומר, רפאל צפתי ודודו שטרני שוט, פידסומאים, עם שילטונותהמס. היספור דיוע ומכה גלים כבר יותר משבוע ימים: הפירסומאים עצרו וחקרו כחדש שסי ייעו להבחנתענק, כגון קוקהקולה, עליה, סופרפרסם ופנאוטו (יבואנית סובארו), להר נות את שילטונותהמס, בכך שועניקו להן